

Færder
nasjonalpark

Høgås – Gravrøys fra bronsealder (ca. 1800–500 f.Kr.)

Høgås – Burial cairn from
the Bronze Age (ca. 1800–500 BC)

Statens naturoppsyn
Norwegian Nature Inspectorate
Send SMS: + 47 950 01 881

I bronsealderen stod havet 15–20 meter høyere enn i dag. På høyder og svaberg i det som engang var bronsealderens kystlandskap ligger rester av ruvende røysmonumenter.

Åsrøysene er de eldste kulturminnene på Hvaløy. Dette var elitens gravmonumenter. Gravrøyser ble plassert på høyder hvor de kunne ses fra lang avstand. Røysene markerte at mektige slekter holdt til i området og fungerte også som sjømerker. Havet og solens gang over himmelen ble forbundet med forflytning og reiser. Havet var kanskje også forbindelsesleddet til mytenes og dødens verden?

I røysene ble det bygget en kiste av flate steinheller rundt den døde før de dekket graven med strandstein fra vannkanten. Mange av røysene ble plyndret for lenge siden. Det tyder på at de inneholdt verdifulle gjenstander som smykker eller våpen av bronse.

During the Bronze Age the sea level was about 15–20 meters higher than today. Remains of impressive monuments can be found on hills and cliffs that used to be close to the sea. Cairns are the oldest cultural heritage on Hvaløy. Cairns were grave monuments for the elite, built on hills and visible from afar. Travelers would know that powerful families resided in the area. Cairns also aided navigation. The sea and the sun's trajectory was connected to movement and journey. Maybe people believed that the ocean connected the worlds of the living and the dead? Inside the cairn, a coffin was made of flat rocks placed around the body, and the grave was covered with stones from the sea shore. Several cairns were opened a long time ago. This suggests that artifacts of great value were buried with the dead, such as jewelry and weapons made of bronze.

Kan det ha sett omtrent slik ut da mennesker i bronsealderen gravla sine døde her i skjærgården?
Maybe a Bronze Age burial would have looked something like this?

Illustrasjon: Arkikon

Steinrøysa her på Hvaløy er omtrent plassert på et sted hvor det en gang var flott utsikt og innsikt fra havet. Den var en gang høy og rund i formen, men etter plyndringer er den blitt ujevn og flat i formen. Steinrøyser med begravelse i kistelignende kammer av steinheller, er vanlige kulturminner på Østlandet og videre langs Vestlandskysten helt opp til Helgeland i Nordland. Røysa er fredet etter kulturminneloven. Det er forbudt å flytte på stein i røysa.

The burial cairn on Hvaløy was intentionally placed in a spot that made it visible from afar and offered a great view of the sea. Once the cairn was tall and circular, but plunderers have left it flat and oval-shaped. Burial cairns like this one, with a built-in coffin-like chamber, are common cultural artefacts in south-east Norway and along the western coast to Helgeland in the north. The cairn is protected by the Cultural Heritage Act and moving or removing stones is prohibited.